

2021-09-08

Gem 2021/0138

Till Socialdepartementet

Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)

Sveriges läkarförbund har fått rubricerade betänkande på remiss från Socialdepartementet. Förbundet vill lämna följande synpunkter.

Ombuds elektroniska tillgång till uppgifter

Utredningen föreslår att vård- och omsorgsgivare, med patientens eller omsorgsmottagarens medgivande, under vissa förutsättningar ska få ge andra fysiska personer (ombud) elektronisk tillgång till patientuppgifter och sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation.

Läkarförbundet konstaterar att det saknas en samlad svensk reglering kring ställföreträdarskap i vården. Många patienter och omsorgsmottagare får emellertid hjälp och stöd av närstående och det skulle i många fall vara en påtaglig fördel ifall dessa närstående hade möjlighet att på ett enkelt sätt ta del av dokumentation rörande patienten eller omsorgsmottagaren. Mot detta ska vägas de risker som finns med att ge ombud åtkomst till känslig dokumentation. I kontrollerande relationer kan det t.ex. finnas risk för att personer tilltvingar sig rollen som ombud.

Läkarförbundet är i princip positivt till den reglering som föreslås. Förbundet känner dock en viss osäkerhet kring hur regleringen ska fungera i praktiken, inte minst vad gäller eventuellt avbrytande av ombudets elektroniska tillgång till uppgifter. Hur kommer det att fungera med uppmärksammandet av sådana omständigheter som kan utgöra skäl för att avbryta ombudets elektroniska tillgång? Och vem ska i praktiken avgöra ifall tillgången ska avbrytas? Ifall det föreslagna regelverket införs bör Socialstyrelsen ges i uppdrag att ta fram förtydligande forskrifter och kanske även allmänna råd för tillämpningen. För att ytterligare stärka integritetsskyddet bör det övervägas att tidsbegränsa patientens/omsorgsmottagarens medgivande.

I förslaget till 5 kap 5 a § första stycket sista meningen patientdatalagen bör ordet "kunna" strykas: "Sådan tillgång ska på den enskildes begäran ~~kunna~~ begränsas till uppgifter registrerade efter ett visst datum eller vid en viss vårdenheter." Detta för att tydliggöra att ifall den enskilde vill att tillgången begränsas på sätt som anges i bestämmelsen så ska

tillgången begränsas. Nuvarande lydelse kan uppfattas som att det inte är ett krav att tillmötesgå den enskildes begäran. Motsvarande strykning bör ske även i 2 kap 13 a § första stycket sista meningen förslaget till lag om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation och kvalitetsuppföljning.

Regleringen rörande ombuds elektroniska tillgång till uppgifter bör, om den genomförs, utvärderas efter en tid i syfte att säkerställa att regelverket fungerar som tänkt.

Åtkomst till uppgifter i Hosp-registret

Läkarförbundet är i huvudsak positivt även till förslagen om åtkomst till uppgifter i Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal (Hosp-registret).

Förbundet har inget att erinra mot att allmänheten genom en sökfunktion på internet ska kunna få åtkomst till vissa begränsade uppgifter om legitimerade yrkesutövare. Att på detta sätt möjliggöra kontroll av en yrkesutövers behörighet framstår som rimligt. Förbundet noterar att sökning enligt förslaget förutsätter tillgång till yrkesutövarens personnummer/samordningsnummer samt att de ytterligare uppgifter till vilka åtkomst ges – namn, typ av legitimation och specialistkompetens – inte kan anses som särskilt känsliga.

Även den föreslagna regleringen vad gäller möjlighet för myndigheter och vårdgivare att genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande få tillgång till uppgifter i Hosp-registret framstår som väl övervägd. Läkarförbundet ifrågasätter dock varför Socialstyrelsen enligt förslaget, till skillnad från vad som ska gälla för offentliga vårdgivare, endast ska kunna medge privata vårdgivare åtkomst till uppgifter i registret genom "annat elektroniskt utlämnande", dvs. inte genom direktåtkomst. En stor och ökande andel av Sveriges vårdgivare är privata och förbundet har svårt att se varför det i detta sammanhang ska göras skillnad mellan dem och offentliga vårdgivare. I vart fall bör regleringen för offentliga vårdgivare och privata vårdgivare med offentlig finansiering vara densamma. Socialstyrelsen bör alltså, enligt Läkarförbundets uppfattning, kunna besluta att medge även privata vårdgivare med offentlig finansiering tillgång till uppgifter i Hosp-registret genom direktåtkomst eller annat elektroniskt utlämnande.

Vänliga hälsningar

Torsten Mossberg

Ordförande i Sveriges läkarförbunds
Etik- och ansvarsråd

Tomas Hedmark

Förbundsjurist
Arbetsliv & Juridik
tomas.hedmark@slf.se
08-790 33 31

AJ 5/21

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande undertecknare:

NAMN:	Torsten Mossberg	
TITEL, ORGANISATION:	Läkare, Svergies läkarförbund	
IDENTIFIKATIONSTYP:	SMS (+46725431333)	
IDENTIFIKATIONS-ID:	620bf0d66cca4ed5963800281550ecdb	
DATUM & TID:	2021-09-09 15:11:51 +02:00	

NAMN:	Tomas Hedmark	
TITEL, ORGANISATION:	Jurist, Sveriges läkarförbund	
IDENTIFIKATIONSTYP:	SMS (+46707903331)	
IDENTIFIKATIONS-ID:	8d436a41352142ba9970d3fd276fd772	
DATUM & TID:	2021-09-09 15:28:19 +02:00	

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-09-09 15:28:24 +02:00
Ref: 1172249
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)